

# KREŠTAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY  
 VYCHADZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

**Predplatná cena :**

Na celý rok — — — — 2 zl. — kr.  
 Na pol roka — — — — 1 „ — „  
 Na štvrt roka — — — — „ 60 „  
 Jednotlivé číslo 4 kr.

Zodpovedný redaktor :

**Dr. JOZEF JANDA.**

*Redakcia a vydavateľstvo : Budapest,  
 VIII. ker., Józsefkörút 35.*

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspak nedávajú.



Zlý duch pokúša Krista Pána.

## Čelad.

Kde-že sú tie blažené časy spokojnosti, keď sluha za pár čižiem, za oblek a za dakolko šajnových celý rok slúžil a spokojne konal svoju prácu.

V tých časoch boli menšie nároky sluhov, väčšia bola ale láska pánov k sluhom, ktorí boli za členov rodiny považovaní.

Tie časy už zmizly v mori minulosti. Svet je dnes už celkom prevrátený.

Nároky sluhov sú veľké tak v plate, ako i v chove, v robote ale veľmi si preberajú. Sluha v osobe pána len svojho utlačovateľa vidí. Pán ale zas v sluhovi nevidí viac člena svojej rodiny, lež len sluha, ba obyčajne svojho domáceho nepriateľa potrebného.

O obapolnej láske medzi pánom a sluhom veľmi, prevelmi zriedka môže byť reč.

Pán, kde len môže, utláča sluha; sluha, kde len môže, ukrivduje pána.

Čo je prameňom tohoto hrozne neludzského pomeru?

Pričinou toho sú tak páni, ako i sami sluhovia.

Jakí-že sú dnešní páni?

Páni len na to hľadajú, aby sluha vykonal svoju prácu, a aby mu čím menej mohli dať za to. Keď sluha vykoná svoju prácu, o iné sa nestará z kresťanského dúcha vyzlečený pán. V práci nešetří telesnú silu sluhu, každú príležitosť použije, aby mu s platu strhnúť mohol, ba neraz ani poriadne najesť sa mu nedá. Ba sú ešte i takí surovci, ktorí pohlavkujú a tlčú svoju čelad. Tito páni nevedia, že kvapkou medu viac múch chyti človek, nežli okovom octu.

Terajší páni — aspoň väčšia časť — sú hmotári. Keď sluha vykoná svoju prácu, o jeho mravné a náboženské držanie sa nestarajú. Či sa sluha modlí ráno, večer, pri jedení, či on ide do kostola v nedeľu a vo sviatok, o to terajší nesvedomiti páni nestoja, na tom im nezáleží.

Beda bude jednúc pánom takýmto pánom, lebo keď je sluha na pána sverený, on sa musí nielen o časné, ale i o duševné potreby svojho sluhu starať. Hrozné bude jednúc skladať nie počtu pre takého pohansky jednajúceho kresťana pána.

Kolko je takých pánov, ktorí by sa usilovali prekaziť zlorečenie a kľatby svojich sluhov? A aj o obžerstvo by sa nestarali, keby to neprekázalo konanie práce.

Ba ešte i takí podzemným duchom napáchnutí páni šliapajú hriješnými nohami po zemi, ktorí posmechom rovno podkopávajú náboženskú presvedčenosť a mravnosť svedomitých sluhov. Beda tomu človekovi, z ktorého pohoršenie pochádza.

Rodičia, vaše deti vám prirástly k srdcu, na budúcnosti vašich detí musí vám v tej najvyššej miere záležať. Nepúšťajte ľahkomyselne svoje deti do služby, nehládte pri tejto veci jedine len na mzdu. Nedávajte svoje deti do domov, kde následkom nesvedomitosti pánov mohli by prísť o zdravie, o poklad viery a nevinnosti. Keby rodičia predovšetkým na to hľadeli, aby ich deti u mravných, nábožných kresťanských pánov slúžili, vtedy by nemuseli toľké slzy vylievať, že sa ich deti nielen darebákmi, ale aj podlo nemravnými nevercami stali. V ktorom dome sa hľadí pri sluhovi, ako pri dajakom hovädovi len na prácu, a nikto sa nestará, kade sa túla sluha po večeroch, s kým obcuje: taká služba je súca len pre zkažených podliakov, ale nie pre deti kresťanských rodičov.

Ale i sami sluhovia sú neraz na príčine svojej záhube hmotnej i mravnej.

Proti vôli rodičom, proti rade svedomitého duchovného, proti svojmu svedomiu a tým naukám, ktoré sa v škole naučili, a ktorých sa držať musia, chcú li dobrí zostať: hľadajú službu, kde celkom svobodne môžu krky vykrútiť svojej poctivosti, kde je o všetko väčšia starosť, nežli o poctivosť, mravnosť a nábožnosť sluhov. Oh tie veľké platy neraz veľmi nemravné ciele majú; už potom darmo plačeš, keď si prišla o poctivosť, o statočnosť nielen pred Bohom. lež i pred ľuďmi; darmo bedákaš, keď si odkvitla za pár mesiacov, tak že i tá posledná stopa nádeje v dobrú budúcnosť vyhynula v tvojom srdci.

Keby páni na to hľadeli, aby sluhovia nielen prácu konali, ale i nábožný a mravný život viedli, a keby páni netrpeli u sluhov žiadnej príležitosti k hriechu.

Keby rodičia len do dobrých, svedomitých, spoľahlivých domov kresťanských dávali svoje deti do služby.

A konečne keby sluhovia nehľadeli len na plat, ale i na ducha domu, do ktorého majú ísť slúžiť: vtedy by to ináč vyzeralo s našimi ubohými sluhami. Nebolo by toľko nemravných, nesvedomitých a Boha spustených sluhov.

Rudolf Viktor Janda.

## POLITICKÉ CHÝRY.

**Ludové shromaždenie** v obci Peér 23. júla popoludní o 3. hodinách s nasledovným programom sa bude vydržiavať: Zahájenie; drží predseda gróf Ferdinand Zichy, čo predseda. Čo urobila doposiaľ ľudová strana: prednesie Ján Molnár, prelát a opát-farár. Či máme byť ľudákmi: prednesie vyslanec Karol Kálmán. Záverok: drží gr. Ferdinand Zichy.

**Szalavszky sa čo chvifa odobere**, aspoň neodvisliacky denník „M—g“ celkom isto to tvrdí, že Szalavszky v tom najkratšom čase obráti chrbát hl. županskému úradu, v ktorom toľko trpkých chvíľ mal. My mu len šťastlivú cestu prajeme, a to čím skorej. Keď jeho prepustíme a i zaďakovanie na verejnosť príde, zajímavú okolnosť sdělíme et. čitateľom.

**Všeobecný snem** majú mať všetky staroverské cirkve. Ruská cirkev žiada totižto, aby sa staroverské cirkve na takom sneme cirkevnom poradily o veciach tak článkov viery, ako aj hierarchie a administrácie. Rusko by rado sjednotilo staroverské cirkve, ktorých hlavou by potom bol ruský cár čo pápež. Lenže Rumunsko, Grécko, Bulharsko sa tak ľahko nepoddajú v otázkach. Kto má svoláť, kde má svoláť snem, v akej reči sa má všetko pojednávať?

**Útok na bývalého kráľa Milana** v predešlom čísle spomenutý hrozný následok má. Položenie radikálov v Srbsku je teraz hrozný. Mnohí sú chytení u uväznení. Chytený je aj bratranec černo-horského panovníka, Blažej Petrovič. Jako časopisy tvrdia, do tejto záležitosti zamieša sa aj Rusko a Rakúsko-Uhorsko. Radikáli zapierajú, že by zločin Knezeviča s ich vedomím a súhlasením sa bol stal. Znační radikáli sa utiekajú k vyslancom iných krajín, aby útočiste našli. Hovorí sa, že uväznení soľva prídu kedy k slobode.

**Veľsjazd nemeckých katolíkov.** Nemeckí katolíci budú mať v Neissene 46-ty veľsjazd, ktorý potrvá od 27. do 31. augusta. Pripravujúci výbor oduševňujúcim vyzvaním povolal naň katolíkov celého sveta. Mesto Mesto Neisse leží pri rieke Neisse v pruskom Sliezsku, neďaleko českej hranice. Hlavným predmetom pojednávania bude záležitosť kresťanských spolkov, ktoré tak mravne, ako i hmotne podporujú kresťanský ľud.

**V Bavorsku** boly teraz volby, ktoré utešeno vypadly. Katolícká strana, centrum, už doposiaľ má 83

zvolených a ešte ráta asi na 10 mandátov. Poznamena musíme, že v Bavorsku, v tomto malom kráľovstve je len vyše 150 vyslancov. Liberálni kandidáti špatne buchli. Socialdemokrati im odobrali viac okresov. Hja, kde kresťania spoludržia, tam musia zvíťaziť, moc zednárovliberálov prelomiť. Dal by Boh, aby aj u nás čím skorej nastal ten blažený čas, že by sme mohli povedať, že kresťanská ľudová strana má väčšinu na sneme, lenže k tomu je potrebná neohrozená vernosť ku kresťanským zásadám.

**Prenasledovanie kresťanov v Číne.** V Číne v najnovšom čase zas sa zdívali pohani a zvlášte katechetov prenasledujú. Nedávno vo Fu-Čane vykynozili jednu misiónársku rodinu, ktorej dom po samú zem zpusťšili. Kto vie, čo by boli vykonali týmto príkladom k prenasledovaniu kresťanov vzbudení Číňania, keby sa neboly ohlásily kanony lodí europejských. Uväznený čínsky cisár bol priateľom kresťanstva, lenže práve toto bolo jeho zkazou. Obrátenie Číny veľmi ľazko ide, a ved by tam mohla byť hojná žatva, ponevác je tam vyše 400 millionov obyvateľov.

**V Španielsku** je už ticho, ponevác sa ľavičiacvo vyrovnalo s vládou. Ľavičiacvo zrieklo sa obštrukcie, vláda zas vynechala viac bodov z rozpočtu.

**Pravota Dreyfussa** znovu sa začne pojednávať v meste Rennes v auguste, a sice dľa daktorých časopisov 3. augusta, dľa iných časopisov ale 18. augusta. Povolane je doposiaľ 175 svedkov.

**Horvatské ľavičiacvo a chudoba.** Horvatské ľavičiacvo usnieslo sa, že sa obráti prípisom na predsedov snemu krajinského, aby snem svolaný bol, že by v mimoriadnom zasadnutí prispel pomocou živelnými pohromami ľazko navštvivenej chudobe.

**Národná slávnosť** bola 15. júla v Paríži. V tento deň totižto bola vypukla tá veľká revolúcia. Ľud oslavoval Loubeta a republiku.

## Výkaz

peňažných pre bobroveckých pohorencov k farskému úradu bobroveckému doposlaných milodarov.

(Pokračovanie.)

Sbierka p. Ondreja Kapustu v Budapešti, ku ktorej prispeli: Ondrej Kapusta 50 kr., Ján Števo 20 kr., Ján Frey 20 kr., Peter Marušiak 25 kr., Michal Holzman 20 kr., Daniel Pauliny 10 kr., Jozef Kaplán 30 kr., Michal Felesán 20 kr., Kšrol Kohút 20 kr., Juraj Čajka 20 kr., Ján Junas 20 kr., Juraj Lauček 20 kr., Julius Kapusta 20 kr., Jozef Korauš 20 kr., Arnold Zapf 20 kr., Jakab 40 kr., Ján Somogyi 50 kr., Ján Kováč 1 zl., Jozef Pieter Kažiak 2 zl., Juraj Novák 50 kr., Ján Lencso 50 kr., dohromady 8 zl. 25 kr. Karol Hermau v Hronskej 2 zl. Sbierka (tretia) „Posla“ v Trnave 9 zl. Štefan Štefanec Tuchina 5 zl.

Srdečné vdaky všetkým, ktorí ku podpore ubiedených spolubratov svojimi veľkodušnými milodarmi prispeli. Boh sám nech je štedrou odmenou štedrých dobrodincov.

Veľký Bobrovec, 28. mája 1899.

Jozef Krasnec,  
farár veľko-bobrovecký.

(Dokončenie).

## K cteným voličom ľudovej strany okresu žambokreetského!

Následkom odomretia nášho krajinského vyslanca Jozefa Zsambokréthy v našom okrese nová volba bude, z príležitosti tejto voličov ľudovej strany, aby sa vedeli čoho držať, úctive upozorňujeme:

Ponevác skrze Bánffyho privrzcov na tento rok zostavený volebný menoslov tak je shotovený, že z neho z voličov ľudovej strany vyše tisíc je vynechané, následkom čoho počet voličov celého okresu s 1800 na 800 upadnul; ponevác všestranne cteného nášho terajšieho mínisterepredsedu programm: pravda, zákon a spravodlivosť, ktorý po celej krajine s takou radosťou prijal, do našej nitrianskej stolice — bohužiaľ — ešte do včulka nevnikol, čo najlepšie dokazuje tá okolnosť, že riaditeľstvo našej stolice za volebného predsedu ku včulajšej volbe zase toho istého Lenarta poslalo, ktorý volbu v našom okrese aj v r. 1896. na tak známy spôsob previedol, a ktorého meno dlhé časy v smutnej pamiatke mať budeme; ponevác všeobecné krajinské volby aj tak pravdepodobne v budúci rok na jar vydržiavať sa budú, a tak krajinské vyslanstvo na tak krátky čas so žiadnym výsledkom spojené nenie: a ponevác je teraz veľa ľudákov na Dolniakoch v žatve, ačkoľvek z okresu mnohí ku ľudovej strane patriaci voličia žiadali, aby sme aj včul kandidáta postavili čo jestvovanie ľudovej strany v našom okrese najlepšie dokazuje, predsa, berúc do povahy hore spomenuté okolnosti, pri včulajšej volbe kandidáta nepostavíme, a verných voličov ľudovej strany úctive o to prosíme, aby sa pri volbe nezúčastili. Pri všeobecných krajinských voľbách ale, kedy počet voličov, t. j. voličov ľudovej strany asi o 1200 voličov sa zvýši, nášho budúceho kandidáta — úctive prosíme — nech podporujú s tou istou oduševnenosťou, horlivosťou, oddanosťou, oddanosťou, obetovavosťou a vytrvanlivosťou, s ktorou ho podporovali v roku 1896. tým viacej, ponevác úfame, že vtedy už aj v našej stolici panovať bude pravda zákon a spravodlivosť, a tak pri nasledovaní svojho politického presvedčenia nebudú voličia vystavení tým prenasledovaniám, ktoré r. 1896. pretrpeť museli. Takto potom aj v našom okrese zástavu našej svätej veci ohromnou väčšinou, alebo možno, že aj jednohlasne k víťazstvu prinesieme. Boh s vami!

Volič.



## Poznámka.

Na Horniakoch žije jakýsi Karol Salva. Osobne ho nepoznám. Teraz vydáva tento tlačiarňik týždenník „Slovenské Listy“. Ja si asi takto predstavujem smýšľanie tohoto muža, keď sa odhodlal k vydávaniu toho týždenníka: Budem vydávať a redigovať týždenník, a „súdiť živých i mrtvých“. Pamätám-li dobre, už ho raz vyplatily „Národné Noviny“; a pred dakolkými rokami vyšiel uňho z tlače katolícku cirkev urážajúci kalendár, vtedy mu „Katolícké Noviny“ odpovedaly. Nečudujem sa tedy, že i mňa napadol, lebo však som ja sluhom tejže cirkve. Drahý ľudu, súď sám, obviňuje ma tento človek, že tá ja mravne urážam. Boh je mojím svedkom, že ja svojimi dielami ľud napravovať chcem. Čo je nemravného v Krestane, v Nádeji, v Listoch Adiny, v diele „Krestanské devy“ atd., no povedz nepredpojatý ľudu krestanský? „Slovenské Listy“ ja nečitam, o veľa vážnejším veciam obetujem svoj čas. Čo kaplán a katechet účinkujem vo fare, kde je 80 tisíc kat. duší. Slobodný čas nemrhám prechádzaním sa, ale prekladáním a skladáním mravno-náboženských diel pre ľud zamestnávam sa, a hľa ten ružomberský pán sudca v dlhom článku ma osočuje. Pán Boh zaplac; nehnevám sa, lebo viem, že každá vec má svojich nepriateľov. Salvov výpad na mňa zavrátíť by bola zbytočná vec. To nehľadám a ani si nežiadam, aby ma inoverec Salva chválil. Svetskú chválu vôbec nehľadám, lebo nie pre svet, lež pre Boha pracujem a žiadnym osočovaním odstrašiť sa nedám. Možno, že „Slovenské Listy“ i ďalej ma budú osočovať, na čo ja odpovedať nebudem; ani na tento výpad bych nebol odpovedal, keby ma jeden priateľ na to nebol upozornil v li te. Tedy Pán Boh vám zaplať, p. Salva, a dopraj vám toľko radosti, koľkú trpkosť ste mi chceli zapríčiniť tým výpadom.

Dr. Jozef Janda.

## BESEDNICA

### Istá pomoc.

„Prečo ma tak k srdcu stláčaš,  
A slzami vlasy máčaš,  
Moja drahá mamička?  
Či snád preto v žalosť padáš,  
Že tak dlho so mnou čakáš  
Na nášeho tatička?“

„Ach, holúbok môj tesklivý,  
Už tvoj otec starostlivý  
Nevráti sa viacej k nám:

A ja neviem, čo si biedna,  
V širom svete opustená  
Sama s tebou počať mám.““

„Nežiaľ, neplač, mati milá!  
Viem, že príde zas čo chvíľa  
Domov dobrý otec náš!  
Vieš, jako nás on miluje  
A že sa vždy usiluje  
Čím skôr vrátiť medzi nás.““

„Nikdy ty už neuvidíš  
Otea tvojho, jako myslíš,  
Kvietku srdca mojeho:  
Ó veď on už v tmavom hrobe  
Leží a až v súdnej dobe  
Vstane zo sna svojho.““

„Teda predsa príde ten čas,  
Že uvidím drahého zas  
Otea môjho tvár milú!“  
Tak sa dieťa rozplesalo,  
V sladkej nádeji objalo  
Matku svoju trúchlivú.

„Dotiaľ sa kto bude starať,  
V práci, v boji nám pomáhať,  
Keď už v mdlobu padáme?  
Ktože bude otcom mojím,  
Tiež aj chrániteľom tvojím,  
Keď nikoho nemáme?““

„Synček zlatý, nikto iný  
Neni taký milosrdný,  
Jak nebeský Otec náš:  
On nás nikdy neopustí  
V žiadnej biede a úzkosti,  
Tam ty tvojho otea máš!““

„Ó keď je tak, mati milá,  
Nebud viacej žalostivá,  
Úzkosť naša prestane:  
Bo kto pomoc Boha hľadá  
A dôveru v neho skladá,  
Ten sa nikdy nesklame.““ —

A balzám útechy sladkej  
Z dieťaťa dušičky mladej  
Hojí bofať matkinu:  
V úlave tej hore ziera,  
Ta, kde večná kvitne viera,  
V báňu neba blankytuú.

## Potrestaný strelec.

Janko Chrápál bol zámožným statkárom v Odsekalovcach. Manželka jeho bola nábožná duša. Tri deti na ňu sa podaly. Chrápálovi nekrútily sa kolesá nazad, čo ďakovať svojej manželke mohol, ktorá tým viac stála o Boha, čím väčší oplán bol jej muž.

Nevšimal si on ani piatku, ani sviatku. Vo sviatok neraz museli sluhovia robiť. Jednúc seno nechal práve cez hrubú svätú omšu do kôp dávať. Darma spínala ruky manželka, on si to nevšimal. Keď už seno v hromadách bolo, na západe zjaví sa jako klobúk malé mračno. O pol hodiny od východu dopratol vietor tolko mračien, že nebo celkom zatiahnuté bolo. Hromy bily, blesky lietaly. Zrazu zazre pán Chrápál z obloka, že na jeho lúke oheň je. Pozre lepšie a vidí, že už tretia kopa horí; do jednej hrom uderil, a aby aj ostatné zhorely, o to sa vietor postaral. Darma zalamoval rukama. Proti Bohu nenie snahu. On to ale nepovažoval za trest Boží. Ďalej kráčal po tej ceste, na ktorej ustavične pomsta Božia potkýňa človeka.

Spomenul som, že on nielen sviatok, lež ani piatok si uevšimal. Kedykoľvek ho len Pán Boh navštívil, manželka vždy v tom videla trest Boží, on ale náhode to pripisoval.

Nechcem tu uviesť, čo všeličo neprajného sa mu prihodilo. Len to opišem na krátko, jako jednúc v pôstny deň bol zahanbený.

Štedrý deň už blízko bol. V obci Odsekalovcach viac bolo takých panských domov, ktoré s Chrápalom smýšľaly.

Jednúc bol u tak smýšľajúcej rodiny. Tam aj iní boli prítomní, ktorí tiež tej istej srsti boli.

Pán Chrápál povedal im, že si s manželkou žart spraviť.

Táto totižto ani za ten živý svet by nebola mäso jiedla; a keď ju aj násilne prinútil, aby v pôstny deň mäso varila, ona predsa nejedla z neho; vždy hovorievala, že keď Kristus Pán 40 dní postil sa za nás, prečo by sme sa my týždenne deň-dva nemohli postiť za seba.

Tá celá spoločnosť u tej rodiny tedy taká bola, jako pán Chrápál. Povolal ich na štedrý večer na zajačinu. Osem ich malo prísť. Slúbil im, že dvoch zajačov podistým dostane. Lebo vraj uňho je tolko zajaca zastreliť, ako v lete muchu chytiť.

Príde domov, sdelil manželke, že mu musí dobrú zajačinu spraviť na štedrý večer.

Ale drahý Janko, čo sa ti sníva, však sme už 10 rokov spolu, a to si ešte nikdy nežiadal odo mňa. Práve vtedy zarmútiš Spasiteľa, keď bys najviac sa jeho príchodu tešil mal?

Ticho! odvetil prísnu surovosťou — ja som pán domu; ja som už dal slovo, a tak bude, jako som povedal. Ináč keď nechceš poslúchať, môžeš sa pratať i s deťmi ta, odkiaľ si prišla.

Chuderka utíchla. Aj tak vedela, že všetko je márne proti hlavatosti muža.

Už len dva dni chýbaly do Vianoc.

Pýta sa ho, kde sú tie dva zajace, že keď to už musí byť, tedý aby aspoň v hanbe nezostali.

No, čo ma nepoznáš, aký som ja výborný strelec, na čo namierim, to už aj spadnúť musí.

Ale bys len predsa dnes mal ísť von, lebo keď dnes nezastrelíš, zajtra môžeš ísť, keď sa ti zajtra nepodari do obeda dačo dostať, po obede ešte vždy môžeš zastreliť dačo.

Ja nie dačo, lež zajaca zastrelím, a to nie dnes, ani zajtra do obeda, lež zajtra po obede; o 4. hodínách už doma budú zajaci, ktorých do 8. hodiny pripravíš dost času máš.

Ona mu viac nepovedala.

Popoludní v štedrý deň vybral sa pán Chrápál (dnes sa už Hiroši volá) asi o pol druhej hodine na poľovačku.

Sňah padal, vetra nebolo.

Sotva vyšiel z dediny na 2—3 sto krokov, videl dvoch zajacov asi na 50 krokov vyskakovať a hrať sa.

Namieri, strelí; lež dym rozišiel sa, nevidel nič.

Okuliare počal kliat, že mu zasly. Ide ďalej, ešte bliž vyskočil zajac, zadrží naňho, ale darmo, lebo zajac ako by z neho posmech robil, tak mu päty otrčal.

Sto striel uderilo do vás, zajaci, však vás ja naučím mores, len ma hnevajte, nie dvoch, lež dvadsať vás zastrelím.

Aspoň tridsať krát strelil, ale nič nezabil.

Sňah ešte hustejšie počal padať. Hustá hmla sa spustila na zem.

Už bolo pol štvrtej preč. Flintu ustavične prichystanú držal v rukách. Naraz vyskočí pred ním asi na 15 krokov zajac, veľký, jako baran, uši ale toľké mal, ako dvojtýždňový malý somár.

Namieri, div mu pravé oko nevyskočilo. Razom spustil obidva kohútiky. Zajac kotrbalec spravil.

Flintu odhodí, a hybaj ten za zajacom. V ceste ale potkne sa na hrude, okuliare mu odskočily a nos si pokalil.

Preto ale hore vstal, ale hľa zajac sa tiež sobral, a v nohy ten. Ukrutne krvácal, preto ale predsa len ušiel.

Natolko bola už tma, že nemal vôle ďalej zkusovať šťastie. Domov sa pohol. Okuliare našiel, ale len pravé sklíčko bolo celé. Flintu na pleco zavesil, a celkom smutno preberal nohama.

Príde na krížnu cestu, kde sišiel sa s miestnym kováčom, ktorý na chrbáte krčah niesol s vínom k vianočným sviatkom z pivnice domov, lenže i pod zásterou sa mu čosi trepalo a hádzalo, a i nohavice mal krvou zabarvené.

Pán Chrápál, ktorého úctive pozdravil, dal sa s ním do reči; naraz vyšlo šidlo z vreca, že kováč postrieľaného zajaco chytil. Darma ho pýtal Chrápál, že ho on postrieľal; dostať ho nemohol. Vtedy do jednanja sa pustil s ním.

Stúbil mu zlatovku zaňho.

Ani za dve vám ho nedám.

Tu máte tri.

Áni za štyri.

No dám vám päť zlatých.

To je už potom dobrá reč a múdra, — odvetil kováč.

Lenže tak sa sjednali, že mu ho kováč mal odniesť. Aj mu ho niesol na dakoľko sto krokov, keď zrazu zostane stáť a prehovorí, že ho ďalej neponese, lebo vraj ukrutne sa trepe ten ušiak.

Pán Chrápál ale tiež ho nechcel niesť, aby mu šaty nezabarvil krvou.

Tedy uviazali zajacovi motúz na nohu, druhý koniec motúza ale na jednu plánku uviazali.

Potom aby ukázal kováčovi, ako výborne on strieľať vie, odišiel asi na šesťdesiat krokov, strelil na zajaca, ale ho netrafil. Vyhováral sa, že je už prítma z tak ďaleka strieľať.

Stal si asi na 30 krokov. Namieri na zajaca; strelí, ale nič netrafil. Celkom rozpajedený stal si na desať krokov, zajac ticho stál. Potiahne jeden kohútik, pre dym nevidel, kde trafil zajaca. Dym sa rozide, vtedy vidí, že medzi potiahnutím kohútika zajac skočil, a on motúz odstrelil.

Zajac krvácal, pustil sa po ňom aj s flintou; potkne sa ale na jeden stržeň, padol na flintu, ktorá vystrelila a stredný prst pravej ruky mu celkom rozstrelila rana, lebo dosť hlúpo koniec rúry (flinty) v ruke držal.

Medzi hrozným bedákaním vráti sa ku kováčovi, ktorý mu ranu zaviazal a domov odprevadil.

Manželke ničím nechcel sa pochváliť pán Chrápál, lenže kováč ho zradil, aký je on strelec, kolkó dal za zajaca, a čo sa mu stalo.

Už bolo 6 hodín preč, keď domov prišli; prvé bolo, odkázať hosťom, aby odpustili, ale vraj pán je veľmi nemocný, nemôže hosťov prijať.

Hostia na druhý deň už všetko vedeli.

Od tej doby deti sa mu posmievaly na ulici, či bol dobrý ten štedrovečerný zajac.

Priatelia ale často mu hovorievali; Janko, horšie vieš strieľať, ako zajac utekať.

Rudolf Janda.



† Kardinál Mestek v 94. roku veku svojho v meste Allumiere. 42 rokov bol kardinálom. Vtedy sa stal kardinálom, kedy pápež Lev XIII. Zatiaľ mal pápež krajinu, on bol v nej ministrom pravosudia.

Koniec cirkevného snemu v Južnej Amerike. 9. júla koniec vzal cirkevný snem južno-amerických biskupov. Arcibiskup Límy Tovar ho zavrel cirkevnými obradami. Tento snem v Ríme sa vydržoval.

**Vďačný Paríž.** Chýrna herečka Miss Lydia Thompson usporiadala v Amerike počas nemecko-francúzskej vojny viac predstavení v prospech francúzskych núdznych hercov. Teraz sama v núdzi prišla do Paríža rozlúčiť sa s javišťom. Parížske obecenstvo odmenilo sa jej tak valnou návštevou, že príjem z jedného večera obnášal 40.000 frankov.

**V Piešťanoch** do 8. júla bolo toho roku 2860 hostov.

† **Geza Mihálkovič**, rektor a čí správca vŕseučeliska zomrel v Budapešti v 59. roku veku svojho. Už dávno trpel na žalúdok, navzdor choroby do posledného času konal povinnosti svojho úradu. Traja professori ho liečili, ale ako výsledok ukiazal, darmo. V Budapešti sa narodil. Tam sa aj vyučil. Keď sa stal lekárom, bol pomocníkom na klinike. Viac diel vyšlo z jeho pera, ktoré chválou a peniazmi boli vyznačené.

† **Zomrel Karol Pulszky**, ten chýrečný obrazár na lodi sa zastrelil medzi ostrovami Austrálie. Liberálom bol v živote, liberálnou je i jeho smrť. Viery nemal, v zúfalstve zomrel. Žime dobre, aký sme jedni i skonaf mohli dobre. Jeho rodina zapiera samovraždu.

**Hrozná neľudskosť.** Nadigmánsky slúžny Koloman Szabó, potom Gedeon Molnár, Ludevít Göbel (notár), rychtár Jozef Szunyi a čatník Jozef Schneider a Jozef Valko nechali hromadu ľudí chytiť jedine na základe upodozrievania, že by títo boli vykradli mestský dom. 4 dni nechali chudákov hladovať a smäd trpeť, paličami ich bili, plameňom liehu ich pálili, zauchovali, nožami pichali ich, kusy mäsa im vytrhali, zakiaľ nezamreli.

Ejhla zachádzanie liberálov s ubohými väzňami!

Ináče i v sneme už prišla do reči táto hrozná záležitosť, a Széll sľúbil, že v smysle zákona potresece všetkých vinníkov. Stoličný výbor pod predsedom Sárközym už i vyzdvihol nemilosrdných liberálnych vtákov.

**V deň primícií svojho syna** Gejzu složila vyznanie viery vdova nebohého Gregora pod prvou svätou omšou a do rúk tohože syna svojho v obci Dán. Ona bola prv kalvínkou.

**Pápežského veľposlanca Talianiho**, jako sme boli písali, bolo porazilo. Teraz sa už lepšie cíti, natolko, že mu je už i prechádzka na koči dovolená. Teraz ale utiahne sa v kláštore pressbaumskom, kde sa podrobí marienbadskej kúre. Dľa lekárov je jeho úplné vyzdravenie blízo.

**Nový farár v Kláštore.** Dekan-farár Fraňo Benišek 8. júla sa presťahoval do Kláštora, kde zaujal farský úrad. Veľká radosť veriacich sa zjavovala na všetky strany v tenže deň.

**Kliatba nespravdivých peňazi.** Viedeňský bankár L. asi pred rokom s tým prekvapil pánov bursárov, že sa zastrelil v Berlíne. Nikto nemohol pochopiť, prečo sa zastrelil ten boháč. Lenže pravota, ktorá z jeho porukomstva povstala, všetko zradila. On bol asi pred 20

rokami úradníkom v jednej banke viedeňskej. Poverený bol, aby kontrolloval zvlášte žreby. Jeden krémár sa pýtal banky, či vyhral jeho žreb. Bankár ho videl, že ten žreb vyhral 200 tisíc zl. Odpísal zvedavému, že jeho žreb nevyhral, potom ale na chytro opustil banku a odcestoval. Majiteľ žrebu bol krémárom v Atzgersdorfe. K tomuto šiel, že vraj letovať. O dakolko dni o žreboch začal vyprávať, ktoré vraj veľmi dobre sa môžu teraz predať. Krémár mu ponúkol svoje žreby, ktoré sa on zpočiatku zdráhal prijať, potom ale predsa prijal ich, a za ten žreb, na ktorý vyšlo tých 200 tisíc zl., dal mu 400 zl. Otvoril banku, a dobre sa mu vodilo. Počul ale, že ten krémár na vnivoč vyšiel a samovrahom sa stal. Veľmi nervósný bol od tej doby. Pred rokom ale i on si vzal život a svoje celé imanie poručil jedinému synovi toho krémára.

† **Jeremiaš Sigaň**, hlavný lekár špitála milosrdných v Prešporku, zomrel v Trenčianskych Tepliciach 12. júla, v 26. roku veku svojho.

**Čachtičan Ludevít Dedek**, brat bývalého čachtického notára, strážca knihovne vŕseučeliska, tajomník kongruového výboru, veličenstvom je vymenovaný za čestného dvorného kaplána, čím dostal právo červený pas nosiť. Dodek sa doposiaľ viac ráz vyznačil na poli vedeckého spisovateľstva, je on výborný dejepisec.

**Zle pochodil pán fiškál.** Dr. Max Frankl fiškál v Modosi pre falšovanie dokumentu a zpreneverenie peňazi chytený je, lebo sa vyšetrujúci sudca bál, že mu päty otrčí. On appelloval proti výroku, ale darmo, lebo jeho prosbu odmrstila kráľovská tabuľa.

**Zaslúžený trest.** Neobyčajný prípad udal sa v Pätikostole. Syu jedného tamojšieho bohatého fabrikanta, v celom meste známy fičúr po hostincech a kaviarňach neprestajne chvastal sa so svojimi milostnými dobrodružstvami. Mladý pan totiž v tom nachádzal radosť, keď svet myslel o ňom, že jaké nehorázne šťastie má on oklo ženských. V posledných dňoch v jednej spoločnosti spomenul i meno jednej všeobecne ctenej vdovy a to v sprievode takých dvojsmyselných slov, že si o patričnej dáme Iudia všeličo mohli myslieť. Tento raz chvastajúci sa švihák ale zle pochodil. Ktosi to pošuchnul peknej a mladej vdove, ktorá na druhý deň zavítala na byt mladého pána. „Vy roznášate o mne špatné klebety“ počala dáma. „Prosím milosťpani . . .“ hapkal prekvapený švihák. „Vy ste tomu príčina, že teraz celé mesto len o mne hovorí“ pokračovala dáma. „Neni pravda!“ tají prefaknutý panák. „Teda ešte i tajíte? Tak ste chabý podliak“ a s tým vytiahla z pod svojho elegantného kepienka jedon korbáč a nemilosrdne vyobšívala prekvapeného „gavalliera.“ Jedon úder zasiahnul i jeho tvár nechajúce po sebe dlhý švik a mladého pána zaliala krv. Keď to dáma videla, obrátila sa a majestátnymi krokami zenechala dom. Potrestaný klebetár ešte v ten deň v zavetrom koči dal sa vyviezť na nádražie a odcestoval „do kúpeľu.“

**Skladací hotel** je najnovší vynález americký. Složený tento hotel vyzerá celkom ako železničný nákladný vagon. Keď sa na určitom mieste rozloží a na izby podeli, zaujme 5—6 ráz toľký priestor. Celý hotel i jednotlivé izby sú úplne zariadené a elektrickým svetlom opatrené. Je v ňom aj kúpeľ. K rozloženiu a složeniu hotela potrebujú štyri osoby len jednu hodinu.

**Verejné knižnice.** Na pamiatku poslednej cárskej korunácie uralské kozacke vojsko sriaďuje pri všetkých staničných správach a vo všetkých kozáckych školách bezplatné knižnice pre ľud. Na každú knižnicu je povolené zo spoločnej kozáckej pokladnice po 200 rubľov.

**Blahobyť.** „W. Abp.“ dokazuje, že sa v Rakúsku blahobyť vzráha. Roku 1890 obnášalv tam direktné dane 107.9 mill. zl. a r. 1897: 122.25 mill. Aj sa dane lepšie platily, lebo úrokov z opozdenia bolo 1890: 400.267 a 1897 len 378.670 zl. — Samostatných obchodov bolo 1892: 839.554 a 1897: 890.251. — Potravná daň obnášala 1892: 97.7 mill., 1897: 121.2 mill. Tabaková režia doniesla 2892: 51.4 mill., 1897: 66 mill. Poplatky 1892: 234.35 mill., 1897: 283.5 mill. zl. — Vkladv sporiteľničné obnášaly r. 1886: 1054 mill. a r. 1897: 1447 millionov zlatých.

**Ušiel z väzenia.** Vo vyšetrovacom väzení kráľ. okresného súdu v Turči. Sv. Martine sedel jeden na Vrútky príslušný väzeň menom Motola pre krádež. Motola tieto dni jako-jako nie, dostal sa k jednej sekere, ktorou potom v noci preboril múr väzenia a cez diery prepchal sa do susednej miestnosti, odkiaľ už potom ľahko sa dostal na slobodu. Žandarmeria úskoka stopuje.

**Muž v ženských šatoch.** Z Viedne oznamujú: V okrese Ottakring jednomu policajtovi napadla jedna ženská, lebo sa mu tak zdalo, že je to v ženských šatoch oblečený muž. Chcel ju zastaviť, táto však dala sa v nohy a v behu vytiahla revolver a strelila si do ps's, ale sa len nepatrne ranila. Policajt podozrivú ženskú chytil a tu vysvitlo, že je to skutočne preoblečený chlap. Dosiaľ zistené že sa menuje Franc von Erlach, viac však o sebe uďaf nechce. Policia teraz vyšetroje, že prečo chodil Erlach v ženských šatoch a prečo chcel spáchať samovraždu, keď ho policajt stíhal.

**Nová medecína.** Sluha jedného talianskeho hospodára a obchodníka s dobytkom trpel dlhší čas veľkú bolesť v ľavom uchu. Keď už od bolesti takmer vydržať nemohol, šiel ku lekárovi žiadať ho o pomoc. Lekár prezrel boľavé ucho a zbadal, že úbohý človek má v uchu niekoľko sto malých červíkov, ktoré sa v neobyčajnom domove veľmi dobre citili. Jako sa tam dostali, lekár ľahko ehádol. Sluha si bezpochyby popoludní trochu ľachnul, aby si odpočinul, keď spal, vlezla mu do ucha mucha a naložila tam vajčiek, z ktorých sa červíci vyliahly. Lekár proboval striekaním a štetcom vypudil nevitáných obyvateľov, lež každý jeho pokus bol daromný. Pacient reval od bolesti. Keď si lekár nevedel rady, prišiel na múdry nápad. Poslal pre kus

syra, tento priviazal sluhovi na ucho a poslal ho spať. Súc zvedavý na výsledok, nariadil pacientovi, aby zavčas rana k nemu prišiel. Sotva slnko všlo príbehom sluha s radosťou, že už nemá žiadnych bolesti. Malý červíci vysťahovali sa z ucha do syra, kde si hodľali založiť príjemnejšiu existenciu.

**Politik.** Jeden londýsky mešťan dlho si lámal hlavu, že čo má vychovať zo svojho syna. Keby som aspoň vedel, že také vlohy má a jakú dráhu života si vyvolí — staral sa otec. Jedného dňa prišla mu na um dobrá myšlienka. Šiel do synovej izby a položil na stôl jednu bibliu, jeden dukát a jednu fľašu s whiskym (pálený nápoj). Potom sa ale skryl. Keď si môj syn vyberie z tých troch vecí bibliu, tak ho dám za kňaza; ak si vyvolí zlatý peniaz, bude z neho, keď sa chyťí flase? Takéto myšlienky kolovaly v otcovej hlave, keď vstúpil dnu jeho synáček. Sotva chlapec zbadal na stole otcom ta položené tri predmety, bez váhania strčil dukát do vaku, bibliu schytil pod pazuchu a potom vzal skleuicu a poriadne si z nej potiahnul, ahvizdajúc si vyšiel z izby. „Bože môj, zvolal otec, z môjho syna bude politik!

**Soznam jarmoku vo Velkej obci Zvol.-Lupča** na rok 1899. Vo štvrtok toho týždňa, v ktorom je 20-ho juliusa; jestli 20-ho juliusa na nedelu padne, bude jarmok nasledujúci štvrtok vydržiavaný. Vo štvrtok toho týždňa, v ktorom je 4-ho oktobra na nedelu padne, bude jarmok nasledujúci štvrtok vydržiavaný. Tak výkladoť, ako aj dobytň jarmok bude naraz, jedon deň vydržiavaný.

**Včasnú zemiaky.** Kto chce mať zemiaky už dva týždne pred Jánom, nech nelutuje prácu a nech už koncom februára, alebo začiatkom marca pomýšľa na to, aby si ich posadil. K tomu vezmeme nie veľmi hlbokú ládu (bednu), ktorú naplníme zahradnou zemou (keď je zamrznutá necháme ju v teple odmrznúť) ale len ani vyše polovice. Na zem poukladajú sa zemiaky, a síce ružiaky sú najprihodnejšie k tomu; nesmú byť ani veľké, ani malé, ani rozkrajované. Zemiaky prikryjú sa zemou asi na tri prsty. Potom položia sa do teplej kuchyne kde nezavadzajú a pokropia sa týždenne raz. Keď zemiaky začínajú pučať (vyháňať) môže sa bedna pri peknom počasi vyniesť i na úslnie, na noc ale vždy dnu doniesť. Keď je tam von už teplo a dá sa kopať, môžeme zemiaky vysádzať. Jamky porobia sa ako pri inom sadení, radšej troška hlbšie, a potom pozorne, aby sa kliky nepolámaly, povyberajú sa z bedny, presadia i prikryjú zemou. Pri teplom počasi dosť skoro vychodia; keď by však nastaly mrazy, treba ich zemou prihrnúť. Keď sa iné zemiaky sadia, tieto sa už okopávajú. Dva týždne pred Jánom, môžu sa pozreť; takýmto spôsobom: pri koreni spravi sa otvor, do tohoto vopchá sa prst, ak je zemiak malý, nechá sa tam, ak je dosť veľké vezme sa. Takto korenu sa neuškodí.

**Úplné zatmenie slnca** bude dňa 28. mája 1900 v Španielsku, Portugalsku a na juhu Spojených Štátov Severnej Ameriky.

**Nešťastie v hore.** Ján Klačan gazda v Priekope vyšiel so svojim synom do hory pre drevo; idúc zpiatočnou cestou, naložený voz sa na zlej ceste prekotil a drevo padlo na starého Klačana a to tak nešťastne, že tam na mieste vypustil ducha. Jeho synovi okrem ľaku nestalo sa nič.

**Veľkostatkári v Uhorsku.** V Uhorsku je 3191 veľkostatkárov. Najviac pozemkov má sám štát, asie 2,816,418 jutár, Knieža Mikuláš Eszterházy má 421,053 jutár, princ Koburgský 214,838, arciknieža Albrecht 157.721, arciknieža Jozef 56.939 a ostatní členovia panujúcej rodiny dohromady 86.912 jutár. Ďalej majú gróf Ervin Schönborn 226.021 jutár, gróf Tasilo Festetic 135.551, rakúsko-uhorská spoločnosť štátnych železníc 225.159 a náboženský fond 170.000 jutár. Najbohatším duchovným je katolícky biskup veľkováradský, ktorý má 189.934 jutár. Knieža-primas má 92.720 jutár. Arcibiskup kaločský má len 23.143 jutár. Kapitúl je najbohatšia kapitula jágerská, ktorá má 91.702 jutár. Najzámornejším mestom je Debrecin s 91.018 jutrami, na čo pride Segedin so 72.127 jutrami. Barón Zigmund Schosberger má 25 127 jutár, baróni Armin a Berthold Popper majú po 23.900 jutrách.

**Počet členov slobodomyselnej strany,** okrem Horvatov, po opomretí Kolomana Radó a Jozefa Zsámbokréthyho obnáša 317. Minulú jaseň pred obštrukciou slobodomyselná strana mala 287 členov. Po secessii D. Szilágyiho, grófa A. Csákého a ich spoločníkov dňa 23. januára počet členov dosiahol minimum: 249. Po uzavretí paktumu, keď dissidenti a členovia bývalej národnej (Apponyiho) strany a niekoľko dosavád mimo strán stojací vyslanci vstúpili do lona slobodomyselnej strany, zvýšil sa počet členov na 319. Liberálny klub má okrem toho ešte nasledovných členov: 40 horvatských vyslancov, 283 mimoriadnych členov a 62 hlavných županov, spolu tedy 802 členov.

**400 korún daroval Jeho veličenstvo** mníškam v Šoprone, aby si mohli zväčšiť byt.

**Nasledujme ich.** V istom socialistickom časopise je uverejnené vyzvanie, aby socialisti len do takej krčmy chodili, kde môžu socialistické časopisy čítať. Kresťania, buďme už raz múdri, chodievajme do hostinco, kde môžeme kresťanské časopisy čítať.

**Hrom zabil v Budapešti** na ulici jedného robotníka.

**Majetok kostola.** Medzi hlavnomestskými kostolami najväčší majetok má kostol v zámku, čili 133 tisíc 610 korún; potom kostol sv. Terezie 90 tisíc korún; kostol sv. Leopolda 72 tisíc korún.

**Kresťanský socializmus.** Nitriansky pán biskup Imrich Bende 2000 korún dal na vystavenie školy v malej Bytči. Tento apoštolský biskup za tých pár rokov, čo je biskupom v Nitre, už veľa tisíc zl. obetoval na všelijaké dobré ciele. Pán Boh zaplac.

**Kosou zabil Petra Gatja** neďaleko Temešváru Trailla. Tam sa totižto na lúke povadili kosci. Peter

Gatja zrikol na Jána Trailla: Ani ty sa nepresiluješ v robote, viac fajčíš, nežli kosíš. Nahnevaný Trailla s vyvalenými očima bežal k nemu a tak zafal kosou do krka Gatjovi, že tohoto hlava hneď sa oddelila od tela. Vrah je už chytený.

## Púť do Lourdu.

Pohnutie: 21. aug. 1899.

Smer cesty:

*Budapešť — Kaniža — Marburg — Pragerhof — Villach — Francensfeste — Ala-Verona — Milano — Genua — Marseille — Toulonse — Lourdes — a tou istou cestou nazpät.*

Ceny: I. triedy 220 zl. ) Uplné  
II triedy 170 zl. ) zaopatrenie behom  
III. triedy 100 zl. ) 8 dní.  
III triedy 88 zl. bez bytu a zaopatrenia.

Termín hlásenia sa:

Pri ľavnej cene: 15. júna 1899.

Pri riadnej cene: 15. júla 1899.

Obširnejšie vysvetlenie podá a programmy posielá

**Dr. Fraňo Robitsek,**

farár vo Veľkom Maroši hontianska stolica.

## Púť do Maria-Zell

I. cez Maria-Taferl. 2. cez Vrch Sv. Trojice (Sonntagsberg), a nazpät cez Vrch Sv. Josephs a Sv. Anna-Berg.

Pohne sa

dňa 21. augusta (sv. Štefan) z fary Szt. Anna plébánie Budapest II. ker. Bombatér.

Púť riadi a cestu pokazuje

**Gedeon Dömötör,**

farár

Budapest, II. ker., Bombatér.

Cena; Na prvom mieste 11 zl. 80 kr., na druhom 9 zl. 4é kr., na tretom 7 zl. 60 kr. Ktorí cestu na železnici a na voze vykonajú, majú ešte osobitne 6 zl. platíť. Hospodu každý bude mať, ale aj každý sám si musí ju zúplatíť. Páni úradníci a učitelia na prvom mieste cestujú a platia len za druhé miesto. Karty pošle podpísaný pán farár, keď mu peniaze až do 5. augusta po pošte pošlú. Parolod od Budapešti až po Prešporok pri všetkých štáciach zastáva, keď sa pútnici zavčasu na štácii meldujú.

Budapest, II. ker., Bombatér, 10. sz.

**Gedeon Dömötör,**

farár.





**DOPISY.**

BUDAPEŠŤ, 20. júla.

Ctené Obecenstvo!

Ponevác som sa s dnešným dňom vzdialil z Budapešti, prosím ctených dopisovateľov, máte-li pilné zprávy, ráčte ich na túto adresu poslať: **Dr. Jozef Janda** v **Korytnici** (Liptó m.) Via: **Rózsahegy**; kde asi do 28. júla zostanem, po ktorom čase zprávy zas len do Budapešti treba posielat.

S úctou

**Dr. Jozef Janda,**  
zodpovedný redaktor Kresťana.

—  
Od SKALICE, 17. júla.

Vysokovážený Pán Redaktor!

Preradostnú zprávu som Vám poslal v tomto liste. Srdeco veriaceho plesá u nás, keď môžeme povedať, že už zas máme riadneho duchovného otca, a to takého, jakého si ľud žiadal, ktorý naplňuje tunajšie chrámy. Z Nitry nám natisnúť chceli lakáčskeho Lelkeša, lenže Bánffy buchol, buchlo aj násilie, a tak podarilo sa nám bárs veľmi ťažko ale tým skvelejšie previesť zvolenie (za dekana-farára) milovaného a neohrozeného ľudáka spisovateľa oduševneného kňaza dra Ľudevíta Okányika, ktorý je našim krajanom, lebo však v Skalici je zrodený.

V nedeľu a či 16. júla dorazil k nám. Zavítanie bolo utešené, židia by nemohli skvelejšie privítať svojho mesiaša, jako sme my privítali svojho dekana-farára dra Okányika. Boly tam družice, boli tam starí, boli tam mladí, boli tam vzdelaní, bol tam pospolitý ľud. Slovom, ktorí stoja o Boha, o kostel Boží, a možno im bolo, tí všetci sa súčasili na privítaní nášho pána farára.

Pán Okányik je mladý muž, ja ho od detinstva poznám, on má ešte len 30 rokov. Tedy dľa ľudského ráťania, dlhý čas nás môže spravovať a na ten najvyšší stupeň tak kresťanskej dokonalosti, jako i ľudovej neohrozenosti nás povýšiť. Takej čistej farárskej volby u nás už dávno nebolo. Sľuby, dary, príbudzenstvo nemaly teraz žiadnej ceny u voličov, ktorí rozhorčení násilím a nátlakom liberalismu, zafali sa, ohnúť, nakloniť sa nechali, lež vytrvali až do konca pri svojom mužovi. U nás ľudová časť prelomila moc liberálov, ktorých panovanie je tu veľmi podkopené, jako to volby v budúcnosti stať sa majúce dokázu.

Celý vidiek privoláva nám Skaličanom teraz: Nech žijú Skaličania, títo Kristu verní kresťania.

Poznamenat musím, Pán Redaktor, že pod časom appellacie aj proti Vám sa zdvihly hlasy. Nuž nerobte si z toho nič, lebo však každá dobrá vec a každý dobrý človek má svojich protivníkov. Že ste vy tri dopisy uverejnili v záujme Okányika a proti Lelkešovi, to sme

čítali, že by ste boli aj len jeden riadok písali proti Okányikovi, o tom ja, ktorý od A až po Z prečítam vždy každé číslo Kresťana, o tom ja neviem. Nuž ale keď sa i takí ľudia nachádzajú, ktorí z lokta cicajú svoju múdrosť, kto môže za to?

Počul som, že ste i nás boli navštívili na pár chvíľ, mnohým je ľúto, že ste nezradili, kto a čo ste.

Ved Vás o uverejnenie týchto riadkov prosím, zostávam Váš sluha

**K. roľnik.**

—  
SKALITÉ, (trenč. st.)

Dôstojný Pán Doktor!

V Kresťane bolo spomenuto viac stížnosti, jako si menoslov voličov popisujúce komissie — navzdor ministerialneho naridenia — svevoľne počínaly. To ale všetko nič proti tomu, čo otázna komissia postvárata na Skalitem; tu jednoducho predstavenstvo obce nedalo vedieť terminu popisu — svojim kňazom.

Proti ustáleniu censu na 2 zl. 50 kr. som avšak navzdor tomu neprotestoval, lebo som vedel, že na základe censu 2 zl. 50. (dľa katastrálnych hárkov) musí prísť viac ľudovej stránky voličov do popisu, jako liberálnych.

Zvedavo som tedy čahol 5. júliusa; jako asi bude vyzierať ten nový popis?

Z celého posisu som sa avšak presvedčil, že nariadenie ministra predsedu je buď boľou frásou, dľa prislovia „sľuby sa sľubujú“; buď pupisujúca komissia jednoducho strajkuje proti ministrapredsedu nariadeniu.

Popisanych je 53 voličov. Popri troch mrtvých, ostatní všetci dľa syvonimného mena a dľa počtu rokov môže byť pri hlasovaní, odmrštené. Ľudových je 10, ostatní sú liberáli.

Mimo železničiarov a krémárov na základe 2 zl. 50 kr. spravdľive sú vnesení len nasledujúci roľníci: Časnocha Pricátny Jozef, Časnocha Mikš Michal, Časnocha Svejda Michal, Čánehy Grochal Ján, Čánechy Vonglior Jozef, Časnocha Šimurda Jozef, Gocal Ján, Ivánek Ján, Mortiniak Jozef, Petrah Michal, Rovňan Jozef, Straka Ján, Straka Jozef, Spilák Michal, Prublik Ján, Prublik Jozef, Vrana Ján a Zón Povel.

Neprávne sú vynechani: Martiniak Vitek (3 zl. 70 kr. dane platiaci.) Serafin Migašák Mich 2 zl. 86 kr. Laš Polaček Mich 3 zl. 20 kr., Šmatlavá Miel 2 zl. 82 kr. Kríz Ján po Lukáčovi 2 zl. 52 kr. Petrah Šimon 3 zl. 25 kr. Pazdera Jozef 2 zl. 50 kr., Koričár Vempel 2 zl. 52 kr., Spilák Ján 3 zl. 8 kr., Mikula Tomáš Jozef 3 zl. 61 kr., Kurňava Ján 2 zl. 96 kr., Patarka Ripák Jozef 2 zl. 54 kr., Šimaliak Jakub 3 zl. 4 kr. Urbánek Ján 4 zl. 59 kr. Šimaliak Ján 2 zl. 50 kr., Urbánek Joz. 2 zl. 67 kr., Kozák Jozef 3 zl. 11 kr. Kocúr Michal 2 zl. 57 kr., Čánecky Grochal Joz. 3 zl. 39 kr., Serafin Tomáš 2 zl. 99 kr. a Majchrák Šimon 2 zl. 57 kr. gr. dane platiaci miesto týchto opisany sú v menoslove Čánecky Ján 1 zl. 7 kr. grunt. dane pla-

tiaci, Cánecky Serafín Ján 2 zl. 7 kr. Časnocha Čáhy Ján 2 zl. 15 kr., Král Pavel 1 zl. 40 kr., Kríž Ján 1 30 kr., Petrák Jurčo Šimon len 70 kr., Putira Ján 1 zl. 50 kr., Tatarka Jozef 1 zl. 22 kr., Toraba Serafín Jozef 1 zl. 32 kr. grunt dane platiaci. Ba čo viac sl. komissia nezabudla vpísať i Adolfa Lichtensterna len úrad kelnera u brata svojho prevádzajúceho.

Čo predsa zaslúžia takí ľudia, ktorí tak civične posmech činia s učinenou prisahou a prisľubovaním spravodlivosti?

Snáď ale povie niektorý z pp. čitateľov: prečo nereklamujú patriční svoje právo? To je ľahko pravíť, ale ťažko učiť. Jakože si zaopatrí ten ubohý človek potrebný ku reklamacii pozemnoknižný výťah, a jako si môže dať z ruky daňovú knižočku? Pri tejto príležitosti, sdelujem ešte et. čitateľom, jak chytrá je stoličná vrchnosť vo vybavení došlých na ňu prosbopisov. Obec Skalite žiadala ešte vlanejšieho roku 7-ho apríla 500 zl. na parketovanú dlážku do kostola, zo svojich u stolice složených asi 8000 zl. Od toho času pominulo už 15 mesiacov, a peniaze nechodia. Kto uhádne, čo toho môže byť za príčina?

Joz. Badik, farár.

CLEVELAND, 27. júna

Dôstojný Pane!

Budzte tak láskavý uverejniť mojich pár riadkov v obľúbenom časopise Krestana, ktorý časopis tak zo srdca očakávam, keď sa stane, že nekedy on dojdem, jak mi je dlho čakať až do budúceho týždňa, bárs odbieram aj viac časopisov slovenské aj české, na ten zapomenúť nemôžem. Pritom ho odporúčam každému krestanu katolíku obývajúcemu našu starú vlasť; myslím, keď ho ja tu za ďalekým oceánom tak veľmi očakávam, aby sa istých správ dočítať mohol, čo sa v našej starej otčine deje, buď ohľadom náboženských vecí alebo politických. V časopise Krestan sa môže dočítať človek každú príhodu. Keď ale človek pozorne číta a dá si záležať, bych odporúčal, aby v žiadnom dome časopis Krestan nechyboval, lebo on je vodca radea v každom ohľade. S úctou Ján Wosiček.

Dvojetihodný Pán Redaktor!

Srdečne Vám ďakujem, že ste mi poslali tých 150 výtiskov z diela „Krestanské devy“. Veľmi teší, že už druhé vydanie vyšlo z tlače, lebo veru je to také dielo, ktoré by zaslúžilo, aby aspoň 10 krát sa vydalo. Nádej mám, že sa to i stane. Dal by Pán Boh Moje dievky veľkú radosť malý z neho. Sľúbily mi, že do sveta, do roboty, do služby pojdú so sebou vezmú túto výbornú knižtičku, ktorá poučí krestanskú devu, jako sa má šatíť, s kým sa má kamarátiť, na čo má obrátiť vyrobený groš, čo má robiť v nedeľu, jak často má pristupovať ku sv. sviatostiam. Atď. No a tá utešená

modlitba jezuitu Zucchího, ktorá sa na konci diela nachádza, mňa samého k slzám dojala.

Žehnaj Vás Boh, že Vám tá dobrá myšlienka napadla vydať toto utešené dielo. Vrele ho budem odporúčať súseďným kamarátom. S hlbokou úctou

D. pastier v Grave.

(Dopisy z Dlhopola a z Prešova pre nedostatok miesta vystaly z tohto čísla. Uverejnujeme ich v budúcom čísle. Red.)

### Hádka.

Tri žiačky, ktoré sa v škole dobre učily a počtovedu rady poslúchaly, po skončenej zkúške — ako to na dedinách v obyčaji býva — šly húsence pásť.

Jedna volala sa Agneska, druhá Bertinka a tretia Cilka.

Agneska osloví Bertinku: „Daj mi jedno húsatko, aby som aj ja mala toľko, ako ty máš.“

Bertinka odpovie jej takto: „Nie tak, Agneska. Daj mi ty z tvojich jedno, a ja budem mať ešte raz toľko ako ty.“

Keď sa takto medzi sebou tázaly, pristúpila k nim Cilka, a spýta sa ich, že o čom je reč medzi nimi?

A keď Agneska rozpovedala vec, osloví ich Cilka takto: „Bertinka, Daj mi ty jedno húsatko, a Agneska — tá je lepšieho srdca — tá mi dá dve, a ja sama toľko budem mať, ako vy obidve. Potom si zmiešame húsence a rovnako podelíme.“

Otázka je, koľko húsenciev mala Agneska, koľko Bertinka, a koľko Cilka?

Em. Filkorn, starý učiteľ.

Žiadame všeobecné tajné hlasovacie právo!

Krestania!

kupujte len u krestanov!

### Hospodárstvo.

O prevetrevaní pribytkov. Roľnícky ľud si málo váži čistého povetria; má ho od jari až do zimy dost. Ale ináč je v zime, keď musí zdržovť sa v izbe, kde varieva sa a často i peráva — a izba neprevetrieva sa. Len pozrite na tie oblôčky mnohých našich chalúp, jako sú na zimu pilinamu a machom zatarasené, len aby jim do izby nemohlo vniknúť trochu studeného ale predsa len zdravého povetria. Ako nastane zima, všetko pozatvára sa a nasledok toho bývajú — nemo e. V lete je medzi roľníckym ľudom nezdravých málo, ale horšie j v

zime. Vravieva sa že roľník nemá kedy v lete stonaf a že si to musí nechať až na zimu. Nebolo by ani v zime tolko nemoci, keby v každej domácnosti pamätalo sa na to, že „čistý vzduch je Boží duch“. Zkazeným vzduchom (povetrim) v izbe trpia všetci jej obyvatelia, predovšetkým ale starí ľudia a deti. Práve v zime je treba prírbytky prevetriať. Dôležitosť prevetriať pochopíme snadno, keď povážime, že dospelý človek vydýcha za hodinu 20 litrov kysličíku uhličitého, množstvo to, ktoré, stačí, aby pokazilo 20—30 krychlových metrov povetria. V neprevetrenej izbe ťažko dýchame, sme mrzutými a nemáme chuti ku žiadnej práci. Že neprevetria sa tolko, kolko je pre zdravie treba, stáva sa hlavne preto, aby sa usporilo paliva, ktoré je teraz všade drahé, ale pri opatrnom prevetriať nepotrebuje sa paliva viacej, lebo čerstvé povetrie zahrieva sa o mnoho skoršie, než povetrie zkazené. Len to zkúste; zakúrite a potom na chvíľu otvorte okno a dvere. Poznate snadno, že v krátkosti po uzavrení okna bude v izbe dosť teplo, a presvedčíte sa, že sa prevetrená izba o mnoho skor vykúri, než izba neprevetrená. A jako vám bude dobre dýchať! Najvhodnejšia chvíľa ku prevetreniu je v čas upratovania izby, ponevác upratujúca osoba je svojou prácou, činnosťou a primeraným odevom chránená pred škodlivosťou prievanu. Izba ale má sa i večer prevetriať. V neprevetrenej izbe nenie spánok nikdy tak spokojný a posilňujúci, jako v izbe prevetrenej. Najvýdatnejšie dýcha človek v spaní a preto potrebuje vtedy najviac a najčistejšieho povetria. Preto radíme: „Otvárajte okno, aby nimi vyšla nemoc a nechuf k práci a vošlo zdravie a šťastie!“

„Obzor“.

**Kto môžeš, sej lucernu!** Lucerna nazýva sa kráľovnou krmných rastlín a to všetkým právom, lebo žiadna rastlina neposkytuje tolko a tak výbornej krmny, žiadna nesnáša tak dobre sucho a nevydrží na jednom a tomže pozemku tak dlho, ako lucerna. V rokoch suchých je ona jedinou krmnou rastlinou, ktorá môže nedostatku krmne odpomôcť. Z týchto príčin by mal každý hospodár, ktorý má pre lucernu primeraný kúsok pôdy, ju pestovať. Lež lucerna nedarí sa v každej pôde, v každej polohe a v každom podnebí, a je v týchto veciach veľmi preberačnou a jej pestovanie vyžaduje iste opatrnosti a zkúsenosti. Dobrou prípravou a dobrým hnojením môžu sa i také pôdy, ktoré sú prirodzene pre pestovanie lucerny menej vhodné, vhodnejšími urobiť, rozumným ale opatrosaním môže sa jej trvanie a zdar na značne dlhú dobu predĺžiť. — Lucerna miluje podnebie teplejšie a suchšie;

vlhké podnebie nemá rada a zimu snáša iba do 25 stupňov C. Pôda pre lucernu musí byť hlboká, suchá a menovite musí mať sypkú a zvlášte na vápno bohatú podornicu. Najlepšie darí sa lucerna v pôde slutinno-hlinastej a vápenito-hlinastej, horšie v pôde piesočnato-hlinastej a najhoršie v pôde jílovitej. Pôda musí byť čistá. Ak má lucerna dlho vydržať a mnoho krmne dávať, musí sa riadne hnojiť. Niektorí hospodári prihnojujú lucernu hnojom maštálnym, to však odporúča sa lebo vtedy, keď nám ide o zlepšenie pôdy a keď v hnoji nenie kadejakých plevelových semien. S väčším prospechom upotrebuju sa hnojivá strojené (múčky), ktorých však musí sa dať mnoho, ponevác ich účinok má trvať za viac rokov. Lucerna, jako všetky dateliny a luskoviny (strukoviny) prijíma dusík z povetria, nasledovne ona hnojiť sa má len hnojivami fosforečnými a draselnatými. Z hnojív fosforečných hodí sa pod lucernu najlepšie Thomasova troska a tu treba jej dať pod mericu výsevu ani dva metr. centy; z hnojív draselnatých dobrý je kainit, ktorého treba pod mericu asi 1 metr. cent. Tieto hnojivá najlepšie je do pôdy zapraviť v jaseň alebo na jar veľmi včasne. Lucernu môžeme siať po ktorejkoľvek rastline, len keď je po nej pôda čistá a v dostatočnej hnojnej sile. Najlepšie je preto siať lucernu po dobre vyhnojených okopávaninách. So sejbou lucerny nemá sa náhlit, ponevác mladým rastlinkám škodia neskoré mrazy. Najvhodnejšia doba ku sejbe lucerny je od začiatku do konca mája. Dobrými ochrannými rastlinami lucerny sú: ovos, jačmeň a polovina. Sejba hustá zasluhuje prednosť pred sejbou riedkou. Riedku lucernu kynozí plevel a dáva tvrdý krm; z tej príčiny nesmie sa semeno šanovať. Sejba prevádza sa tak, že sa najprv riedko zaseje ochranná rastlina, a keď táto vzešla, rozseje sa lucerna a ľahkou bránou zabráni sa. Ďalšie opatrovanie lucerny záleži v náležitom melnení pôdy a prihnojovaní. V druhom a treťom roku smie sa brániť len mierne a len ľahkými bránami; od štvrtého roku môže ba musí sa už brániť ťažšími a ostrými bránami. Bráneuim otvára a melní sa pôda, koreňom privádza sa svetlo a povetrie, plevel a zvlášte škodlivé trávy knozia sa. Na pôdach, ktoré veľmi rýchle trávou zarastajú a na pôdach ťažkých, treba lucernu po každej kosbe pobrániť. Prihnojovať by sa mala, každý druhý rok a síce vždy v jaseň. Zvykom býva prihnojovať hnojovicou; to však nenie prospešné, ponevác hnojovica podporuje zrast trávy, ktorá lucernu potom dusí. Prihnojovať sa má hnojivami vyše spomenutými, „Obzor“.

## ODKAZY REDAKCIE.

Vrele prosíme ctených spolupracovateľov a dopisovateľov „KREŠTAN“-a, aby ráčili dopisy v nedeľu, alebo pondelok poslať, ináč nemôžeme ich uverejniť v najbližšom čísle.

**Rukopisy nedávame nazpät' a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.**

**R. J. v Čachticiach.** Len častejšie treba písať. Mnohí sa domnievajú, že si aj ty kňazom. — **Vlk. p. B. R.** Keď to dielo z tlače výnde, prosíme nám to na vedomie dať, aby sme ho mohli odporúčať. Bez reklamu sa vydavateľa oklamú. — **V. p. dr. A. P. v Budapešti.** Poneváž som v tieto týždne vždy bol odcestoval na pár dní, nebolo mi možno vás navštíviť, keď je to len kus cesty; no čo sa vlečie, neutečie; ani naša návšteva nevystane. — **Priateľ v Turci.** My sme nechceli toho pána ostro napadnúť, a uspokojili sme sa len púhou samobranou, lebo myslíme, nech si každý pred svojimi dvermi zametá. Ani on nepreskočil ešte všetko. Čo hľadá, veľmi ľahko to môže najst. Kto sa veľmi rozhadzuje, neraz sa veľmi citlivo udre. — **Štefan Koniar vo Vesprime.** Vaše riadky som odovzdal expedícii. — **Kolodšej A.** Predplatitelia Našej Nádeje za 65 kr. dostanú „Listy Adiny“. — **H. V.** Máte pravdu, že keď je človek chorý, ani tancovať sa mu nechce. — **Jeden z kupcov L. F. A. D.** Vaše riadky sme nemohli uverejniť, lebo ste sa nepodpisali. 1 zl. ste poslali, ale nevieme na čo. — **V. H. v Liptove.** Salvom zazlievané odkazy z veľkej čiastky bych vám mohol ukiazať v zbierke slovenských porekadiel a prísloví. Tú na ženy sa vzfahujúcu vetu som prevzal z jedného diela anglického spisovateľa „Shakespeare“, snáď aj ten pán už počul o tomto svetochýrnom spisovateľovi. — **Priateľ na Horniakoch.** Dakujem vám. Sám nakladateľ mi povedal, abych si v takom páde vždy myslel, že taký hlas nejde do neba. — **Zvedavý Karol.** O tom ani reči nemôže byť. Jakonáhle sa najde muž, hneď mu milerád prepustím miesto. V blate nechať ale, to by veru nevystalo zo mňa. — **S. L.** Toho Miša nepoznáme. Naše zdravie má už teraz lepší základ. No i tomu sa to musí pripisovať, že nenie toľko práce, ale ani pláce. Pamätáte na to, keď ste si vyspevovali: Keď fa bolí zub, tľ hlavu o dub.

## Knižná polica.

**Listy Adiny** už vyšly z tlače v osobitnom sväzku. Odporúčať ich nenie treba, lebo toto dielo poznajú ct. čitatelia z Krestana. 167 strán. Cena 1 zl. Predplatitelia Našej Nádeje ho dostanú za 65 krajciarov v Tlačiarňi Sv. Gerharda v Budapešti (VIII. Práter u. 44.). Soslovenčil dr. *Jozef N. Janda.*

**„Ki lehet korcsmáros Magyarországon“?** Nyomatott Szent-Gelért nyomda. Irta: *Moravcsik István.*

**Svätý Anton Paduanský,** veľký divotvorca a Chlieb chudobných. Spracoval Anton Klimcsik, r. k. farár hybbský. S odobrením patričnej vrchnosti. Strán 32. Cena 10 kr. Vydala Tlačiareň sv. Gerharda v Budapešti (VIII., Práter-utca 44.). Vrele odporúčame dielko toto našim čitateľom.

## Budapeštianske obchodné zprávy.

1. **Zbožie.** Pšenica (žito) banátske 09.00—09.15. Od Tisy 09.10—09.35. — Od Pešti 09.00—09.20. — Zadunajské 09.05—09.30.

Raž 7.05—7.35.

Jačmeň na krmenie 5.80—6.35. — Do pálenice 5.80—6.10. — Na pivo 6.60—7.—.

Oves 5.65—6.00.

Kukurica 4.40—4.45.

## 2. Múka.

0	1	2	3	4	5	6	7
16.—	15.40	14.80	13.80	13.20	13.—	12.40	10.50
			7½	8			
			8.60	6.—			

Otruby fajnové 5.—, grobovité 4.30.

3. **Strovy.** Veľká biela fizula 6 50. — Malá 7.25; Hrach 9.10—11. Pšeno 04.75—5.00. Konopné semä 10.50—11.00.

4. **Semä na sejbu.** Červená datelina 37—42 zl. Staré semä 00—00 zl. — Lucerna 37—42 zl. — Baltacim 00.—00.00. — Muhar 6—6.25 zl. Ladník 11.50—.

5. **Hyd a vajca.** Kura 60 kr. — Sliepka 70 kr. — Kapún 1 zl. — Morka 0.00. — Krmená hus 2.60. — Kačka 1.20 zl. — Krmená kačka 2.90. — Vajca 7—8 kusov 20 kr., 46—47 kusov 1 zl.

6. **Svine.** Prasce 1 pár 120—180 kilov 54—58 kr. Staré, 1 pár 320—380 kilov 55—57 kr.

7. **Telce.** Živé 34—36 kr. kilo. Sekané mäso 00—00 kilogram.

**Mašť a slanina.** Sviňská v sudoch 58—69 zl. — Bielotabuľová 60—64 zl. (v troch kusoch). — Udena slanina 60—67 zl.

Moje srdco také  
a tvoje je jaké?

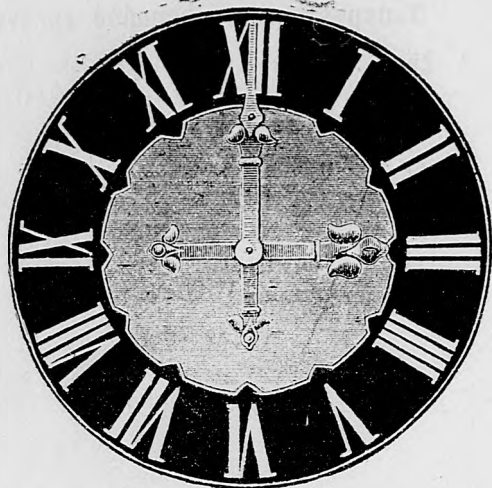
Druhé vydanie.

Cena 4 kr.

Toto utešené dielo vydala

„tlačiareň sv. Gerharda“.

Vrele ho odporúčame  
ľudu.



Mám česť v známosť doniesť,  
že **vážové hodiny vlastnoručne shotovujem.**

Látka kovová najlepšia, stroj výborný, najnovší, chod správny: následkom čoho ja za jejich trvácnosť čo najďalej dobre stáť a ručiť môžem. Hodiny tieto vážové aj pod nafaňovaním riadne idú, od vetra a prachu sú sklenou škrýňou chránené.

Vnútri nachodí sa pokazovacia tabuľka, ktorá správny chod hodín kontroluje a ten istý čas dnu vo väži ukazuje, ako i z vonku hodinové ruky.

Moje hodiny bez všetkej fabričnej práce výlučne sám hotujem a na patričné miesto dovážam.

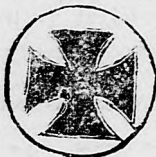
Krom nových vážových hodín aj akékoľvek naprávanie za ľavnú cenu a pri úplnej garancii podujímam.

V Baňskej-Bystrici, roku 1899.

**Michael Stollmann,**  
hodinár.

### Dvojnásobne elektromagnetický križ a či hviezda.

R. B. N. 86968  
uzdravuje a roz-  
veseluje, za čo  
dobro stojíme, pri  
lámke, záduchu,  
bezsniivosti, huča-  
srдца, boľeniu hlavy, epilepsii, závratu a iným cho-  
robám nervov. I 20-ročné choroby boly už takým  
spôsobom odstránené.



niu ucha, ischli,  
zlom slychu, ner-  
vosite, nechuti po  
jiedle, boľeniu zu-  
bov, bľadosti, mi-  
gréne, klopaniu

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej ne-  
užitočnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetičná hviezda a či križ nr. 86967 na základe svojej vy-  
meranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané.

Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, nazpät dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

**Malý apparát stojí 2 zl.,** ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

**Veľký apparát 3 zl.** Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierekou alebo s vopredným poslaním penazi rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlasť a cudzozemsko

**ALBERT MÜLLER,**  
Budapest, V, Kálmán-utca 19 A. sz.

## Mestská lekárň k „ČIERNEMU ORLOVI.“

Temešvár, vnútorné mesto, námestie  
sv. Juraja.

Zmôžená 1735. Telefón 395.

Adressa telegrammu :

**Mestská lekárň, Temešvár.**

### Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu

je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným rheumatičným chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, boľeniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1-2 natrení. Nesčíselné vďakočinenie to dokazujú. Cena flaše 1 zl., cena flaše na prábu 50 kr.

**Vodka na prsá a na plúca:** Výťah z kolociera s kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekabáteným prostriedkom hojacim, uľavujúcim a osilňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých plúcach, pri pľucovom hurute, pri zachripnutí atď. Veľa vďakočinení potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej flašky 1 zl., flašky na prábu 50 kr.

### Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej

lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jiedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdku, jako i brucha. Jedna škatuľka 21 kr., šesť škatuliek 1 zl. 5 kr.



Tieto vyprobované a za výborné uznané prostriedky dosiaľ jedine v temešvárskej mestskej lekárni, a len vtedy sú opravdivé sú li obdarené obrannou známkou a podpisom A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falošných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 16 krajciarov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vŕše 5 zl. franco.

## Škola pre obuvníkov.

Za 20 zl. (i pod pár dňami) vyučím podľa geometričného vyperania prikrajovať. Tak že musí na akúkoľvek nohu a obuv s istotou ulahodiť.

A môže každý jeden **pre seba** alebo ako prikrajovač (Zuschneider) hoc kde započat.

Tovaryšia môžu aj odrobiť u mňa túto taksu.

**Mustry akékoľvek k dostaniu, jedna kolekcia do 60 kusov za 5 zl.**

Kokava, gemerská st. (stanica Rimabánya).

S úctou

**Jozef Gembiczky.**

### Papier makulatúrový

je k dostaniu u nás; metrický  
cent stojí 6 zl. 50 kr.

slok.

Ohn.

# Pravá „Franck'ova“ přísada ku káve

➡ bez obrazu ➡

je akosti ďaleko lepšej,  
chuti príjemnejšej,  
spotreby výdatnejšej

ako každý balík náhradkový  
s „obrazom“. —

Kupujte preto vo vlastnom záujme len  
pravú „Franck'ovu“ přísadu ku káve  
„bez obrazu“

v drevených truhličkách alebo v balíkoch!

D. X. 2618 MI 9 II

J. W. L.

## Prosíme pozor dať.

➡ V Maďarorságu veľmi je rozšírené v obchode zvratníctvo a ziskuchtivosť. Od tej doby čo som s kosou „sv. Antona“, ktorej chýr rozšíril sa po celej krajine, zvratníkom trochu na prsty klopol, všemožnými figľami napodobňujú ju a prevádzajú ľudí, že ich ľahký tovar je kosa „sv. Antona“, proti tomu osvedčujem sa, že v Maďarorságu nedržim ani jedného ani podomníka. Opravdivá kosa „sv. Antona“ len u mňa môže sa dostať.

Ctené vidiecke obecnstvo nemôže sa zaobísť bez jedného nástroja, bez kosa. Dobrá kosa je poklad; zlá kosa je taká ostuda, ktorá ani toho nenie hodná, aby sme ju do ruky chytili. Každý to dobre vie, a predsa mnohí slepo veria zriedkavými liškavými výrazmi vychválenými kosámi týmto dopieravým odpredavačom. Toto je tá jediná kosa, ktorá doposiaľ nad všetko očakávanie úplne vyhovela žiadost' kupovačov.

### Kosa „Sv. Antona“

právne zaslúži byť menovaná kosou ľudu, ako ju na mnohých miestach menujú.

Takých a takých uznání pôvod je ten, že je ona trvaca, ani pritvrďa, ani primäka neni a podivuhodne ľahká.

Kosa je tenká, ale hrdlo má mocné, šikuje sa ona do ruky obyčajného kosca; nemusí sa kováčovi poslať, aby jej zohol hrdlo, pretože následkom tohoto obyčajne zmäkne zadná časť kosa.

Vela gazdov následkom chybného kuvania aj tú najlepšiu kosu pokazia. Pri kose „sv. Antona“ nemôže sa to stať, pretože ona už vo vykuvanom a vyprobovanom stave dostane sa do ruky kosca.

Po jednom kuvaní aj behom viac dní dobre kosí kosa „sv. Antona“ a po jednom brúsení aj na 150 krokov sa dá s ňou dobre kosíť aj tá najtvrdšia brehová tráva.

Za každý kus dobre stojím; nezodpovedajúci premením.

### Ceny kosí „Svätého Antona“.

Zdĺzka cmtrov:	70	75	80	85	90	95	100
Cena kosa	zl. 1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 kr.

Amerganský kosový kameň je veľmi zodpovedajúci tomu cieľu. Cena 25 kr., 10 kusov 2 zl. Strieborná-ocelová babka s kladivkom v skovadle 85 krajciarov. — Ocelové kosáky „sv. Antona“ po kuse 35 kr., 10 kusov 3 zl. — Pri objednaní 5 kosí, franko, pri objednaní 10 kusov jedenásty sa pričíni. **Jozef Sohr v Somogy-Szille.**

Kosa len vtedy je opravdivá, jestli na stupni je môj obranný znak, na tabuli ale toto sa dá čítať: Ocelová kosa sv. Antona Sohra.

➡ Obrázkový cennoslov zdarma. ➡

Objednavky, keď i pozdejšie majú byť vybavené, v osím už teraz poslať

**Kto má posielat peniaze**

do Ameriky, nech pošle ich

**Banke „Tatre“ do Turčianskeho Sv. Martina**

a nech jej odpíše, komu ich má v Amerike vyplatiť.

Kto z Ameriky do Uhorska, nech ich pošle bankárom

**P. V. Rovnianek a Spol.**

**v New-Yorku**

25 Ave. A. cor. 2nd St.

**v Pittsburgu**

603. Grant str.

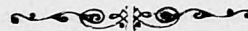
**Philadelphia**

140 South Str.

**a v Connellsville**

58 Main St.

a nech odpíše, kto to má v Europe dostať.



**Tak prevedie sa to rýchle, lacno a bezpečne!**